

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/35/2021
Identifikačné číslo spisu: 5118212922
Dátum vydania rozhodnutia: 28.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5118212922.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú D. T., nar. XX. D. XXXX, bývajúcu u matky a zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Kysucké Nové Mesto, so sídlom v Kysuckom Novom Meste, Litovelská 606 ako opatrovníkom, matky T. J., bývajúcej v D. XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mestická, Slovíková, s.r.o., so sídlom v Žiline, Hviezdoslavova 6, IČO: 36 421 910, a otca C. T., bývajúceho v X., T. XXXX/XS, zastúpeného V4 Legal, s.r.o., so sídlom v Žiline, Tvrdého 783/4, IČO: 36 858 820, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 37P/227/2018, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. marca 2021 sp. zn. 11CoP/7/2021 v spojení s opravným uznesením z 20. apríla 2021 sp. zn. 11CoP/7/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. septembra 2020 č. k. 37P/227/2018-465 I. zamietol návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú D.; II. zamietol návrh otca na zverenie maloletej D. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov; III. styk otca s maloletou upravil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou D. v nepárnom týždni od stredy od 10.00 hod. do nedele do 18.00 hod., počas letných prázdnin od 1. júla od 10.00 hod. do 15. júla do 19.00 hod. a od 1. augusta od 10.00 hod. do 15. augusta do 19.00 hod., počas jarných prázdnin, ak pripadnú na nepárny týždeň, od stredy od 10.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a ak pripadnú na párny týždeň, od predchádzajúcej nedele od 18.00 hod. do stredy do 10.00 hod., počas vianočných prázdnin v párnom roku od 26. decembra od 18.00 hod. do 2. januára do 10.00 hod., od 2. januára od 10.00 hod. do 6. januára do 18.00 hod. a v nepárnom roku od prvého dňa prázdnin od 10.00 hod. do 26. decembra do 18.00 hod.; IV. určil, že otec si prevezme maloleté dieťa v dňoch školského vyučovania v školskom zariadení a v dňoch pracovného voľna v bydlisku; V. matke uložil povinnosť maloleté dieťa na stretnutie pripraviť a zabezpečiť jeho odovzdanie otcovi v stanovenom čase a mieste; s tým, že VI. ak sa z

dôvodov na strane matky alebo dieťaťa niektorý styk neuskutoční, má otec právo na náhradný termín stretnutia v rovnakom rozsahu podľa dohody rodičov; ak sa nedohodnú, otec má právo určiť termín sám do jedného mesiaca od odpadnutia prekážky, VII. vyslovil, že uvedeným rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Žilina z 20. júla 2016 č. k. 9P/81/2013-160 v časti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom a v ostatných častiach zostáva rozsudok nezmenený a VIII. žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 24 ods. 2 až 4, § 26, § 28 ods. 2, § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“). Vecne dôvodil, že v danej veci neboli splnené zákonné podmienky pre úpravu osobnej starostlivosti formou striedavej starostlivosti oboch rodičov. Rodičia maloletej ukončili spolužitie a svoj vzťah vo veku 4 mesiacov dieťaťa. Maloleté dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá túto starostlivosť aj riadne vykonávala, najmä osobne, avšak aj za pomoci svojich ďalších príbuzných, v dôsledku čoho maloletá aj k týmto ďalším príbuzným nadobudla silné vzťahové väzby. Súd prvej inštancie nepovažoval za naplnený (i keď nie výslovne zákonom daný) prirodzený predpoklad, že otec sa o dieťa osobne staral dlhšie obdobie. Rozchod rodičov navyše spôsobil, že otec psychickú a sociálnu podporu matke neposkytoval. Vo vzťahu k možnosti prístúpenia k zmene formy osobnej starostlivosti súd prvej inštancie skúmal, či má dieťa zabezpečené všetky fyzické, psychické a sociálne potreby, bývanie a celkovo, či pôvodné prostredie je bezpečné, stabilné a podnetné. Súd prvej inštancie mal jednoznačne za preukázané, že vzťah medzi otcom a maloletou je riadne naplnený a dostatočne emočne sýtený, čo by bez podpory matky ako primárnej vzťahovej osoby maloletej nebolo možné a teda, že zo strany matky nedochádza k manipulácii s dieťaťom v tomto smere. Konfliktné situácie vznikali z dôvodu nedostatočnej komunikácie medzi rodičmi, prípadne v dôsledku povahových vlastností rodičov. Matka na rozdiel od otca dokáže uprednostniť záujem dieťaťa pred svojim. Matku súd prvej inštancie vyhodnotil ako rodiča s lepšími rodičovskými kompetenciami, berúcu väčší ohľad na potreby dieťaťa a chrániacu jeho zdravý vývoj napríklad i tým, že ho nevystavuje konfliktu lojality. Striedavá osobná starostlivosť by mala byť v zásade výsledkom dohody medzi rodičmi, ktorí sa budú navzájom podporovať a nemá byť výsledkom boja, vydierania či presadzovania vlastných záujmov. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie návrh otca na zverenie maloletej D. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zamietol. Otcovi však určil širší rozsah styku s dieťaťom. Uviedol, že v priebehu konania sa rodičia sami dohodli na predĺženom kontakte od štvrtka a následne od stredy do nedele, preto bežný styk otca s maloletou D. bol upravený od stredy od 10.00 hod. do nedele do 18.00 hod. v nepárnom týždni. Osobitná úprava sa vzťahuje na obdobie prázdnin. Rozšírený styk predstavuje približne jednu tretinu času v priebehu dvoch týždňov. Tento rozšírený styk súd prvej inštancie nezakotvil ako striedavú osobnú starostlivosť a to z dôvodu, aby počas choroby nebolo dieťa presúvané do inej domácnosti ako aj z dôvodu, že o zabezpečení potrieb dieťaťa (ktoré vznikajú mimo domácnosti) rodičia v zásade nekomunikujú. Výber záujmovej činnosti, hradenie nákladov s tým spojených zostáva na matke. Matka v priebehu konania podala návrh na zvýšené výživného, ktorý súd prvej inštancie zamietol, nakoľko otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, avšak k oveľa mladšiemu dieťaťu, preto dosiaľ určenú sumu 150 eur mesačne považoval za primeranú. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „C. m. p.“) a to tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie otca rozsudkom z 30. marca 2021 sp. zn. 11CoP/7/2021 v spojení s opravným uznesením z 20. apríla 2021 sp. zn. 11CoP/7/2021 I. rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo výrokoch I. až VIII. (s výnimkou časti výroku VI. Za bodkočiarkou „...ak sa nedohodnú, otec má právo určiť termín sám do jedného mesiaca od odpadnutia prekážky...“) potvrdil podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“); II. v časti výroku VI. za bodkočiarkou „...ak sa nedohodnú, otec má právo určiť termín sám do jedného mesiaca od odpadnutia prekážky...“ rozsudok súdu prvej inštancie zrušil; III. počas veľkonočných sviatkov odvolací súd upravil styk otca s maloletou D. tak, že je oprávnený sa s ňou stretávať počas týchto sviatkov v nepárnom kalendárnom roku od stredy od 10.00 hod. do utorka nasledujúceho bezprostredne po Veľkonočnom pondelku do 12.00 hod. a IV. žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie

odôvodnil jeho vecnou správnosťou. Uviedol, že pokiaľ ide o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právneho posúdenia (s výnimkou právneho názoru súdu prvej inštancie, že hlavným predpokladom pre nariadenie striedavej osobnej starostlivosti je okolnosť, že rodičia predtým žili v spoločnej domácnosti, či už ako manželia alebo ako druh a družka), stotožnil sa s napadnutým rozhodnutím. Hmotnoprávnymi predpokladmi na rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti sú jednoznačný záujem dieťaťa na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa a súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. V prvom rade treba brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (článok 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie sa správne zaoberal aj ďalšími dvomi podmienkami nevyhnutnými pre zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti (či takáto výchova dieťaťa je v jeho záujme a či takto budú lepšie zaistené jeho potreby). S poukazom na správu zo poradensko-psychologického procesu z 15. júna 2020 uviedol, že pokiaľ sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nevedia dohodnúť, sú tu dôvodné pochybnosti o tom, či by výchovné prostredie založené autoritatívnym rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti bolo stabilné a v záujme maloletého dieťaťa a či by rodičia boli schopní sa následne dohodnúť na ďalších zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o dieťa. Odvolací súd ďalej uviedol, že úprava styku rozsudkom súdu prvej inštancie je v najlepšom záujme maloletej, zohľadňujúc vzdialenosť bydlísk oboch rodičov. Pri rozhodovaní o úprave styku súd prvej inštancie dôsledne prihliadol na záujem maloletej, na jej citové väzby k rodičom, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. V priebehu konania sa rodičia sami dohodli na predĺženom kontakte od stredy do nedele, súd prvej inštancie preto bežný styk upravil od stredy od 10.00 hod. do nedele do 18.00 hod. v nepárnom týždni, pričom upravil aj styk počas letných, jarných a vianočných prázdnin. Súd prvej inštancie dostatočne a zrozumiteľne vyjadril, prečo v danom prípade rozšírený styk nezakotvil ako striedavú osobnú starostlivosť. Námietku otca o neurčení rozsahu stretávania sa so počas veľkonočných sviatkov, pokladal odvolací súd za dôvodnú, a preto upravil styk otca s maloletou i počas Veľkonočných sviatkov. K námietke otca o nerozhodnutí o jeho návrhu o oprávnení oboch rodičov s maloletou v čase, kedy ju má niektorý z rodičov v osobnej starostlivosti, vycestovať do zahraničia, odvolací súd uviedol, že pri dočasnom vycestovaní dieťaťa (výlet, dovolenka) nie je potrebný súhlas druhého rodiča, avšak podľa Zákona o rodine má druhý rodič právo na informácie o dieťati. To znamená, že rodič, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti (podľa súdom upraveného styku) a chystá sa ísť s ním do zahraničia, mal by poskytnúť informáciu o tom, kam s dieťaťom vycestuje. V závere odvolací súd skonštatoval, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, čo však nevyučuje, že tieto môžu byť splnené v budúcnosti. V časti výroku VI. za bodkočiarkou „...ak sa nedohodnú, otec má právo určiť termín sám do jedného mesiaca od odpadnutia prekážky..." odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. c/ C. s. p. zrušil, pretože súd prvej inštancie nesprávne interpretoval ustanovenia Zákona o rodine upravujúce styk rodičov s dieťaťom. Tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie bol nadbytočný, nevykonateľný a taktiež nebol ani v záujme maloletého dieťaťa. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania bolo odôvodnené právne ustanovením § 52 C. m. p., vecne tak, že v zmysle predmetného ustanovenia žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu v potvrdzujúcej časti výrokov II, III (úprava styku v nepárnom týždni), IV a VII súdu prvej inštancie podal otec dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Navrhol zrušenie rozsudku odvolacieho súdu v napadnutej časti a vrátenie mu veci na ďalšie konanie. Poukázal na odsek 25 odvolania, v ktorom bol namietaný postup súdu prvej inštancie, ktorý na pojednávaní 13. júla 2020 navrhol účastníkom konania kompromis v podobe striedavej osobnej starostlivosti pri zachovaní styku otca v rozsahu raz za dva týždne od utorka do nedele. Avšak súd prvej inštancie rozsudkom návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti zamietol a otcovi určil styk o deň kratší. Záznam z pojednávania na č. 1. 408 (pozn. zápisnica z pojednávania) v tejto súvislosti obsahuje len konštatovanie, že nejde o prejudikovanie rozhodnutia. Súd prvej inštancie navrhol smerovanie k ďalšiemu kompromisu - starostlivosť otca každý druhý týždeň od utorka do nedele, avšak zo zvukového záznamu jednoznačne

vyplýva, že súd navrhol takúto starostlivosť zakotviť ako striedavú osobnú starostlivosť. Ak súd prvej inštancie takýto návrh urobil, musel mať preukázané splnenie podmienok na takúto starostlivosť, v opačnom prípade by nemohol schváliť rodičovskú dohodu. Rozsah styku potvrdený v napadnutom rozsudku vníma otec ako sankciu za to, že k dohode nepristúpil. Súd mal konať v najlepšom záujme dieťaťa a v C. m. p. nie je uvedený princíp vedenia strán k zmiernu. Zo strany súdu nebolo možné meniť už raz navrhnutú formu úpravy styku a skrátiť navrhnutú dĺžku styku o jeden deň, pričom súd prvej inštancie v rozsudku tento postup nevysvetlil, keď k zmene rozhodujúcich skutočností nedošlo. Práve tento aspekt otec namietal v odvolaní, ale odvolací súd sa k nemu vôbec nevyjadril. Z tohto dôvodu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavkám § 220 ods. 2 C. s. p., je nepreskúmateľné, arbitrárne. Keďže napadnutý rozsudok neozrejmil právne závery v súvislosti s namietaným postupom súdu prvej inštancie, trpí vadou zmätočnosti. V súvislosti s nesprávnym právnym posúdením poukázal na článok 3 ods. 1, článok 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, článok 4 a 5 veta prvá, § 24 ods. 4 Zákona o rodine, princíp C. m. p. v súvislosti so zisťovaním skutočného stavu veci. Pokiaľ konajúci súd na pojednávaní v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností navrhne účastníkom konania uzavretie dohody, výsledkom ktorej je striedavá osobná starostlivosť a úpravu bežného styku v určitej dĺžke, v rozhodnutí vo veci samej nemôže tento styk upraviť odchyľne bez toho, aby od predmetného návrhu a vyhlásenia rozsudku došlo k podstatnej zmene skutočností, odôvodňujúcich takúto zmenu. Otázka zákonnosti takéhoto postupu nebola v doterajšej praxi dovolacieho súdu riešená.

4. Matka navrhla dovolanie otca ako nedôvodné zamietnuť. S napadnutým rozsudkom sa stotožňuje, považuje ho za vecne správny. Uvádzané dôvody otca v dovolaní nie sú dovolacími dôvodmi v zmysle C. s. p. Návrhom zo 4. septembra 2018 sa matka domáhala zmeny úpravy styku otca s maloletou, nakoľko úpravu považovala za nevyhovujúcu, pretože maloletá navštevovala predškolské zariadenie. Otec podal počas konania vzájomný návrh. Súd prvej inštancie na pojednávaní 13. júla 2020 v opätovnej snahe o rodičovskú dohodu navrhol rodičom styk otca s dcérou každý druhý týždeň od utorka do nedele, s čím však matka nesúhlasila. Súd prvej inštancie v snahe o rodičovskú dohodu správne uviedol, že nejde o prejudikovanie rozhodnutia, a preto aj rozšírený styk otca s dcérou nezakotvil ako striedavú starostlivosť.

5. Opatrovník dovolací návrh nepodal.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podal účastník konania v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) za splnenia tiež podmienok jeho zastúpenia a spísania jeho dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie otca nie je prípustné.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

8. Podľa § 420 C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/ alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Otec vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Dovolací súd, vychádzajúci z konštrukcie dovolacieho konania v podmienkach aktuálnej právnej úpravy civilného sporového procesu a tiež z ostatného záveru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. (v tejto súvislosti porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018), preto pristúpil ku skúmaniu existencie dovolacích dôvodov (a tiež dôvodov prípustnosti dovolania), uplatnených dovolaním v tejto veci, podľa chronológie priradenej im ustanoveniami zákona, ktorého sú súčasťou.

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/ 2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie otca, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

12. Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017 a 8 Cdo 85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

13. Otec maloletej dovolaním namietal, že odôvodnenie napadnutého rozsudku (odvolacieho súdu) nemá zákonom stanovené náležitosti, keď odvolací súd nezrejmlil právne závery v súvislosti s namietaným postupom súdu prvej inštancie (uvedené v odseku 25 odvolania otca), ktorý zmenil už raz navrhnutú formu úpravy styku a skrátil navrhnutú dĺžku styku o jeden deň, pričom k zmene rozhodujúcich skutočností nedošlo.

14. V zmysle zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu (R 2/2016) prijatého ešte za skoršej právnej úpravy občianskeho súdneho konania „nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. a výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.". Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska - pokiaľ ide o jeho druhú vetu, hovoriacu o nedostatku dôvodov rozhodnutia ako o postupe súdu odnímajúcim účastníkom konania možnosť konať pred súdom - nedotkli, preto ho v tomto smere (pokiaľ ide o jeho druhú vetu) treba považovať naďalej za aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/ 2017, 8 Cdo 49/2017).

15. Pokiaľ otec maloletej poukazoval na to, že odvolací súd nereagoval na jeho námietky uvedené v

odseku 25 jeho odvolania, tu treba uviesť, že otec v odvolaní uviedol, že považuje ako sankciu postup súdu prvej inštancie, ktorý na pojednávaní 13. júla 2020 navrhol účastníkom konania kompromis v striedavej osobnej starostlivosti, pri zachovaní styku otca v rozsahu raz za dva týždne od utorka do nedele. Pokiaľ tak súd učinil, musel mať za preukázané, že podmienky striedavej osobnej starostlivosti v zmysle § 24 ods. 2 Zákona o rodine sú splnené, pretože v opačnom prípade by nemohol schváliť rodičovskú dohodu v znení, ktoré nie je v záujme maloletej. Rozsah styku uvedený v rozsudku preto možno vnímať ako sankciu za to, že otec k uvedenej dohode nepristúpil.

16. V napadnutom rozsudku v prejednávanej veci odvolací súd podrobne uviedol v odseku 9 až 14, z akých dôvodov rozhodnutie o zverení maloletej do striedavej osobnej starostlivosti v danej veci neprichádzalo do úvahy zdôrazňujúc záujem maloletého dieťaťa ako prvotné hľadisko, pričom je dôležitá vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Súčasne odvolací súd poukázal na správu s poradensko-psychologického procesu z 15. júna 2020. V odsekoch 15 a 16 odôvodnenia rozsudku odvolací súd konštatoval, že pri úprave styku sa dôsledne prihliadlo na záujem maloletej, jej citové väzby k rodičom, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia. Táto skutočnosť vyplynula z rozšírenia styku otca s dieťaťom a súčasne odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil, prečo v danom prípade rozšírený styk otca nezakotvil ako striedavú osobnú starostlivosť (s týmto odôvodnením súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožnil).

17. V zmysle vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dostatočne reagoval na námietky otca ako odvolateľa a to vo vzťahu k nesplneniu podmienok pre striedavú osobnú starostlivosť ako i k rozsahu úpravy styku otca s maloletou.

18. V posudzovanom prípade odvolací súd v dovolaní napadnutej časti potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 C. s. p. Z odôvodnení rozhodnutí týchto súdov, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinstančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odvolací súd a pred ním súd prvej inštancie odôvodnili svoje rozhodnutia podrobne, spôsobom zodpovedajúcim zákonu. S potrebnou presvedčivosťou vysvetlili tak všeobecné právne úvahy, ktoré mali na zreteli pri rozhodovaní, ako aj individuálne okolnosti preskúmaného prípadu, ktoré boli preukázané dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie.

19. K spomínanej námietke dovolateľa, že odvolací súd nereagoval na odvolaciu námietku (uvedenú v odseku 25 jeho odvolania), dovolací súd považuje za potrebné ešte poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

20. Za procesnú vadu konania uvedenú v § 420 písm. f/ C. s. p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Prípustnosť dovolania teda z § 420 písm. f/ C. s. p. vyvodíť nemožno.

21. V danom prípade otec vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania i z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

22. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine alebo iného predpisu považovaného za súčasť tzv. hmotného práva), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť pritom opravnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napádané dovolaním (ktoré by pri inom riešení otázky vyznelo inak). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je pritom rozhodujúci subjektívny názor strany sporu/účastníka konania, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho ojej dovolaní.

23. Otcom zadefinovaná „dovolacia“ otázka nemá znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Dovolaniem nastolená „dovolacia“ otázka nemala v danej veci charakter otázky, na riešení ktorej odvolací súd založil (výhradne) svoje rozhodnutie.

24. Súdny oboch inštancií v priebehu sporu riešili viaceré otázky súvisiace s úpravou výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Otcom maloletej nastolená „dovolacia“ otázka teda v okolnostiach danej veci nemala určujúci význam a odpoveď na ňu nebola dôvodom pre záver o vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že „dovolacia“ otázka, o ktorej je reč, nemala v prejednáwanej veci znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. (šlo v skutočnosti o otázku akademickú), v dôsledku čoho prípustnosť dovolania vyvodzovaná z tohto ustanovenia daná nebola.

25. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania otca maloletej z § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. nevyplýva.

26. Najvyšší súd preto dovolanie otca podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. (ako neprípustné) odmietol.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.